

Список використаних джерел

1. Конончук С., Ярош О. Розвиток демократії в Україні. - Київ, 2009. — 243с.
2. Курас І. Ф. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. — Київ, 2009. — 546с.
3. Політологія: навчальний посібник / М.П. Гетьманчук, В.К. Грищук, Я.Б. Турчин та ін.; За заг. ред. М.П. Гетьманчука. - К.: Знання, 2011. - 415 с.

Березенко В.В., аспірант кафедри загальноюридичних дисциплін Київського університету туризму, економіки і права

Конституційно-правовий статус державного кордону України

Глобалізація соціально-економічних процесів у світі, розвиток міжнародного співробітництва та перспективи євроінтеграції мають суттєвий вплив на соціально-економічний розвиток окремих прикордонних регіонів України. Водночас, питання незавершеності договірно-правового оформлення державного кордону України за сучасних умов державності є вкрай актуальним для національної безпеки країни. Так, у 2014 році перед Україною постала потенційна загроза з боку Російської Федерації, що окупувала Автономну Республіку Крим та м. Севастополь, визнавши суверенну частину української території новими суб'єктами федерації та законодавчо закріпивши анексію цих регіонів Росією. Нині російська сторона активно підбурює та заохочує сепаратистські та екстремістські настрої в південно-східних регіонах України, що мають за мету перегляд державно-територіального статусу країни [1, с. 217].

Актуальність теми дослідження визначена ще й тим, що концепція процесу формування та функціонування державного кордону України не є достатньо науково обґрунтованою. Не викликає сумніву необхідність пошуку шляхів удосконалення розвитку прикордонного співробітництва.

Слід зазначити, що правовий статус державного кордону треба відрізнити від його фактичного статусу, який включає реальний стан функціонування і охорони державного кордону, правозастосовчу практику. Дана категорія дає змогу аналізувати не лише законодавство про державний кордон, але й стан його реалізації, що в свою чергу дає можливість вдосконалювати механізм охорони державного кордону.

У законодавстві України визначення поняття «Державного кордону України» наведене у двох законах:

1) У Законі України «Про правонаступництво України» - Державний кордон СРСР, що відмежовує територію України від інших держав, та кордон між УРСР і Білоруською РСР, РРФСР, Республікою Молдова за станом на 16 липня 1990 року є Державний кордон України [2];

2) У ст. 1 Закону України «Про державний кордон», де Державний кордон України - це лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України - суші, вод, надр, повітряного простору. Згідно ст. 2 цього Закону державний кордон визначається рішенням Верховної Ради України, а також міжнародними договорами України [3].

Аналіз наукових джерел свідчить, що дослідники намагаються дати своє визначення державного кордону. На нашу думку вони лише загалом доповнюють наведене в Законі України «Про державний кордон України» та дають змогу виділити такі його характерні ознаки: являє собою штучну лінію (не зону) і вертикальну поверхню, що проходить по цій лінії; проходить по суші, воді, у повітрі та під землею (у надрах); установлений юридично (договорами) чи фактично (історично); визначає межі території держави, відмежовуючи її від територій інших держав, а також територій з міжнародним і змішаним правовим режимом; визначає просторові межі територіального верховенства держави [2, с. 6].

Виходячи з таких ознак, державний кордон можна визначити як установлену юридично чи фактично штучну лінію і вертикальну поверхню, що проходить по цій лінії (по суші, воді, у повітрі, під землею), котрі визначають просторові межі території держави, сфери здійснення нею свого суверенітету (територіального верховенства) і внутрішньої політики.

Розглядаючи проблематику державного кордону України, не можна залишити поза увагою таке поняття як недоторканість кордону, яке є складним. У преамбулі Закону України «Про державний кордон України» зазначено: «Державний кордон України недоторканий. Будь-які порушення його рішуче припиняються» [3].

На думку автора, територіальна цілісність держави та її недоторканність хоча і близькі за значенням, проте не є абсолютно тотожними поняттями. Але оскільки ці поняття значною мірою взаємопов'язані, то, очевидно, можна розглядати їх як дві складові (елементи) одного і того ж принципу - принципу цілісності та недоторканності державної території.

У цьому контексті варто зазначити, що важливою складовою процесу формування сучасних кордонів України має стати розробка Національної стратегії договірно-правового оформлення державного кордону України.

Проведене дослідження, дає змогу зробити **висновок**, що правовий статус державного кордону України - це комплексний правовий інститут, норми якого регламентують питання встановлення, функціонування та охорони державного кордону. Комплексність цього інституту полягає в тому, що він включає норми права, як національного, так і міжнародного. Саме тому правовий статус державного кордону України поділяється на конституційно-правовий і міжнародно-правовий.

Список використаних джерел

1. Сіцинський Н.А. Концептуальні засади розробки національної стратегії договірно-правового оформлення державного кордону України /

Н.А. Сіцінський // Електронне фахове видання «Державне управління та розвиток» // режим доступу : <http://www.oly.nauka.com.ua/>. - 2015. - № 1. - С. 217-220.

2. Цимбалістий Т.О. Державний кордон України : конституційно - правовий статус : навчальний посібник / Т.О.

3. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 2. - Ст. 5.

Бондаренко А.Ю., здобувач Київського університету туризму, економіки і права

Проблеми правового регулювання міграційних процесів в Україні

З моменту проголошення незалежності Україна активно включилась до процесів міграції, ввійшла до міжнародної системи обміну робочої сили на світовому ринку праці. Міграційні процеси відбуваються за нових географічних, правових та економічних умов, які викликані реформами, змінами у політичному, соціальному та економічному середовищі. Спрямованість української політики і курс на європейську інтеграцію обумовлюють зміни у зовнішніх міграційних процесах, посилюють міграційну активність населення країни. Незбалансованість вітчизняного ринку праці, низький рівень доходів, загального добробуту, якості життя населення, зневіра у покращання соціально-економічної ситуації посилюють бажання українських громадян мігрувати за кордон з метою працевлаштування. Це актуалізує завдання розробки ефективних інструментів регулювання міграційних процесів та удосконалення державної міграційної політики.

Існуючий рівень правового статусу мігрантів в Україні далеко не в повній мірі відповідає міжнародному досвіду і сучасному змісту міграційних правовідносин, а його недостатня неврегульованість іноді сприяє появі та поширенню такого явища як незаконна міграція, яка справляє деструктивний вплив на політичне, соціальне та духовно-культурне життя, що може мати негативні наслідки для безпеки й стабільності країни. До того ж не існує комплексного механізму юридичної відповідальності за сприяння незаконній міграції.

Захист державних інтересів потребує забезпечення системою правових, організаційних та фінансових заходів. Державно-правовий вплив на міграційні процеси в Україні все ще є недосконалим. Сьогодні управління міграцією здійснюють більше десяти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України. Водночас відсутня належна координація їх діяльності, чітко не визначена сфера їх впливу та відповідальності.

Аналізуючи міграцію як соціальний феномен, слід зазначити, що в результаті значних геополітичних змін на просторах колишнього Радянського Союзу, економічної кризи, Україна опинилася віч-на-віч із масовими